

MENDICANT ORDERS IN MEDIEVAL PRUSSIA AND LIVONIA: PASTORAL ACTIVITIES IN TOWNS

Rafał Kubicki

Abstract

The paper presents the general conditions in which the pastoral work of mendicant orders was conducted in the domains of the Teutonic Order and particular bishoprics in Prussia and Livonia, at the same time indicating similarities and differences in the situations in which friars had to work in these areas. The research focuses exclusively on pastoral work conducted among the urban population. The network of mendicant friaries in Prussia and Livonia was a reflection of the demographic potential and the degree of urbanisation of both parts of the domains of the Teutonic Order. The scale of effectiveness of the friars is authenticated by numerous references to prayer agreements concluded with members of religious orders and guilds of craftsmen, burials in friary churches (tombstones), and bequests of townspeople. The degree of success of mendicant orders and the support of the townspeople is confirmed in the partially preserved great hall-type churches erected by mendicants in the main towns (Gdańsk, Toruń, Tallinn, Riga).

Key words: mendicant orders, domains of the Teutonic Order, Prussia, Livonia, pastoral activities in towns.

119

Anotacija

Straipsnyje nagrinėjama elgetaujančiųjų ordinų sielovadinė veikla Vokiečių ordino valdomoje teritorijoje, ypatingą dėmesį skiriant vyskupijoms Prūsijoje ir Livonijoje, siekiant parodyti jų veiklos panašumus ir skirtumus, su kuriais vienuoliai susidurdavo skirtinguose veiklos arealuose. Tyrimas apsiriboja tik elgetaujančiųjų vienuolių pastoracine veikla tarp miestų gyventojų. Elgetaujančiųjų vienuolių vienuolynų tinklas Prūsijoje ir Livonijoje buvo demografinio potencialo ir krašto urbanizacijos atspindys abiejose Vokiečių ordino valdomose teritorijose. Vienuolių veikla gerai paliudyta religinio pobūdžio literatūroje, kurią naudojo miesto amatų cechų ir gildijų nariai, taip pat miestiečių antkapiuose tiek bažnyčiose, tiek ir šventoriuose, taip pat testamentuose, kuriais miestiečiai elgetaujantiems vienuoliams palikdavo savo turtą. Elgetaujančiųjų vienuolių sielovadinės veiklos sėkmę miestuose iš dalies rodo ir iki šių dienų išlikusios didelės jų globai pavestos bažnyčios stambiausiuose miestuose: Gdanske, Torunėje, Taline, Rygoje.

Pagrindiniai žodžiai: elgetaujantieji ordinai, Vokiečių ordino valdos, Prūsija, Livonija, sielovadinė veikla miestuose.

Rafał Kubicki, dr. hab., professor at the University of Gdańsk, Faculty of History, ul. Wita Stwosza 55, PL 80-308 Gdańsk, Poland. Email: hiskr@univ.gda.pl